

Tam mieszka Święty Mikołaj, a na każdego mieszkańca średnio przypadają dwie sauny. Co ciekawe, Finowie są miłośnikami kawy i tanga.

Republika Finlandii to państwo w Europie Północnej, powstałe po odłączeniu od Rosji w 1917. Graniczy od zachodu ze Szwecją, od północy z Norwegią i od wschodu z Rosją. Od zachodu ma ponadto dostęp do Morza Bałtyckiego.

Wpływy szwedzkie

Samorząd terytorialny Finlandii, podobnie jak wiele innych jej instytucji ustrojowych, bierze początki i swymi korzeniami głęboko tkwi w tradycji nordyckiej, w szczególności zaś szwedzkiej. Przez wieki będąc zdominowana oraz mocno związana kulturowo ze swoim sąsiadem, w historii politycznej obficie czerpała z dorobku i doświadczeń zdobytych przez Szwedów. Mimo ponad stuletniej, następującej po szwedzkiej, dominacji Rosji, Finlandia nie poddała się jednak rusyfikacji i kultywowała własne tradycje.

Samorząd terytorialny w znaczeniu nowożytnym zaczął się kształtować wraz z przejściem Finlandii pod panowanie rosyjskie w 1809 roku, wówczas niezwłocznie przystąpiono do reformowania administracji Finlandii, aby zaadaptować ją do systemu istniejącego w Rosji.

Reformy XIX wieku

18 sierpnia 1809 roku utworzono Radę Rządową¹ z siedzibą w Turku, która składała się z 14 członków mianowanych przez cara na okres 3 lat, a na jej czele stał generał-gubernator. Do kompetencji Rady należały administracja, sądownictwo oraz, co ważne, samorząd. W 1812 roku decyzją cara przeniesiono stolicę kraju z Turku do Helsinek. Te ostatnie liczyły wówczas zaledwie około 4 tysięcy mieszkańców, jednak dzięki przeznaczeniu dużych środków na rozbudowę szybko się powiększały. W 1831 roku również nastąpiły dosyć istotne zmiany w podziale terytorialnym na prowincje.

Świeckie, niezależne od parafii gminy powstały w 1865 roku. Reforma ta została zainspirowana oraz wzorowała się na podobnej reformie samorządowej przeprowadzonej w 1862 roku w Szwecji. W 1865 roku odbyły się pierwsze wybory samorządowe, które legły u podstaw i tym samym utrwaliły jednostopniowy system samorządu terytorialnego w Finlandii w oparciu o podział na gminy miejskie i wiejskie. W latach 1865-1873 zostały wprowadzone pierwsze ustawy regulujące sprawy samorządu lokalnego - odrębne dla gmin wiejskich oraz miejskich (w 1873 roku), a wraz z nimi przeprowadzono stosowne reformy samorządu gminnego. Władze samorządowe uprawnione były przede wszystkim do nakładania podatków.

Rodzaje miast

Trend rozwijania samorządności szczególnie nabrał na znaczeniu i intensywności w XX wieku, po uzyskaniu przez Finlandię niepodległości w 1917 roku. Wówczas tradycją Finlandii stał się podział gmin na trzy rodzaje: miasta, miasta targowe oraz gminy wiejskie. Taki system utrzymywał się do 1977 roku.

10 grudnia 1976 roku została uchwalona nowa ustawa o samorządzie nr 953/1976. Na skutek tego od 1977 roku miasta targowe zostały zniesione i w to miejsce powstały gminy miejskie. Pozostałe gminy zostały zakwalifikowane do kategorii tzw. „innych gmin”. Wszystkie dotychczasowe gminy wiejskie albo zostały ostatecznie połączone z gminami miejskimi, do których przynależały, albo zmieniły swoje nazwy.

Ku samodzielności

Kolejna ustawa o samorządzie lokalnym 365/1995, uchwalona 17 marca 1995 roku, która weszła w życie 1 lipca 1995 roku, uchylająca ustawę z 1976 roku, wprowadziła zasadnicze zmiany w dotychczasowym ustroju samorządów lokalnych. Głównym trendem było z jednej strony uproszczenie, a co za tym idzie, ułatwienie samorządom funkcjonowania, z drugiej zaś uporządkowanie ich struktury i organizacji oraz nadanie im jeszcze większego stopnia samodzielności, który umożliwiłby im aktywne uczestnictwo we współpracy międzyregionalnej, a także pozyskiwanie i wykorzystywanie w tym celu środków europejskich. Ustawa ta, choć była wielokrotnie nowelizowana, obowiązuje do dziś. Wraz z jej wejściem w życie uległ likwidacji podział gmin na kategorie, w związku z czym każda gmina może nadać sobie status miasta, jeżeli wyrazi taką wolę. Istnieje zatem jeden rodzaj prawnie usankcjonowanej instytucji samorządu, jest nim gmina.

W 1997 roku przeprowadzono istotną reformę w zakresie podziału państwa na prowincje na mocy ustawy o podziale na regiony 1159/1997, która weszła w życie 1 marca 1998 roku. W wyniku tej reformy dotychczasowa liczba 12 prowincji została zmniejszona do 6, włączając Wyspy Alandzkie. Reforma ta uwzględniała intensywną migrację ludności, głównie na tereny Finlandii zachodniej i południowej oraz miała na celu redukcję wydatków państwa.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym samorząd lokalny w Finlandii w dalszym ciągu jest przedmiotem regulacji konstytucyjnych.

Podstawowa jednostka

Z Konstytucji Finlandii z 11 czerwca 1999 r. wynika, że Finlandia podzielona jest na gminy, których administracja opiera się na samorządzie ich mieszkańców. Przepisy dotyczące ogólnych podstaw funkcjonowania administracji gminnej i zadań gmin określa zaś ustawa. Gminy mają prawo do nakładania podatków gminnych. Ogólne zasady dotyczące nakładania podatków, podstaw opodatkowania, jak również praw podatników, także określa ustawa. Sprawy dotyczące samorządu w jednostkach administracyjnych większych niż gminy określa ustawa. W obrębie terenów zamieszkałych przez Lapończyków przysługuje im autonomia językowa i kulturowa, określona w ustawie.

Przy organizacji administracji granice pomiędzy jednostkami terytorialnymi wytyczane są w taki sposób, aby fińskojęzyczna i szwedzkojęzyczna ludność miały możliwość uzyskania świadczeń we własnym języku i na równych podstawach.

Wyspy Alandzkie posiadają samorząd, na zasadach określonych w ustawie o autonomii Wysp Alandzkich.

Dziś podstawową jednostkę podziału administracyjnego, a zarazem jednostkę samorządu terytorialnego stanowi o gmina. Jest ona jedynym szczeblem, na którym formalnie funkcjonuje władza samorządowa. Organem stanowiącym jest rada gminy, składająca się z radnych i ich zastępców w liczbie od 17 do maksymalnie 85, w zależności od liczby ludności zamieszkującej gminę. Rada wybierana jest przez jej mieszkańców w wyborach powszechnych, bezpośrednich, tajnych i proporcjonalnych na okres czterech lat. Do organów decyzyjnych w gminie należą również organy władzy wykonawczej: zarówno jednoosobowe, wybierane przez rady (dyrektor czy też zarządca), jak i kolegialne (zarząd oraz komisje, w tym także nadzorcze). Najważniejszym zadaniem gminy jest dbanie o dobrobyt jej mieszkańców oraz

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 04, listopad 2017 21:15

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 5061

promowanie zrównoważonego rozwoju we wszystkich dziedzinach. Do kompetencji gmin należą sprawy służby zdrowia, opieki społecznej, edukacji i kultury, infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego, rozwoju gospodarczego, transportu. Budżety gmin pochodzą głównie z podatków lokalnych oraz subsydiów państwowych. Wykorzystują one około połowy wszystkich środków przeznaczonych na wydatki publiczne.

Liczba gmin wynosi 317 (rok 2015), w tym 16 gmin znajdujących się na terytorium Wysp Alandzkich. Podział administracyjny Finlandii obejmuje także dwa kolejne szczeble, istnieje bowiem 19 regionów w tym 1 odrębny region dla Wysp Alandzkich, oraz 70 podregionów, włączając w to 3 podregiony na terytorium Alandów.

Regiony zastąpiły, zniesione z dniem 1 stycznia 2010 roku prowincje. Podregiony są tworzone przez grupy gmin funkcjonujących w obrębie regionów i mają na celu głównie współpracę gospodarczą. Liczba regionów, a szczególnie subregionów często ulega zmianie. Organami regionów są rady regionalne, stanowiące jednocześnie forum współpracy między gminami w regionie. Wybierane są przez rady gminne, które wysyłają swoich przedstawicieli w liczbie proporcjonalnej do liczby mieszkańców.

Do najważniejszych zadań regionu należy dbanie o planowanie i rozwój regionalny, w tym głównie w zakresie przedsiębiorczości i edukacji. Usługi z zakresu publicznej służby zdrowia także są organizowane i świadczone w oparciu o podział na regiony. I choć formalnie regiony nie są zarządzane na zasadzie samorządów, to stanowią one aktywną formę współpracy samorządowej, realizowanej przez wspólne rady, wybierane przez rady gminne.

Źródło: wsge.edu.pl; Wikipedia; Wikipedia; momondo.pl; Sejm.